

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om trafikanalys – Förslag som leder till transportsektorns klimatomställning.

Er beteckning: M2022/01828

Sammanfattning

Länsstyrelsen välkomnar de analyser och förslag som Trafikanalys presenterar och anser att underlaget är ett viktigt bidrag till den kommande klimatpolitiska handlingsplanen och transportsektorns klimatomställning. Länsstyrelsen avstår från att i detalj kommentera de individuella förslagen men vill framhålla några förslag som vi ser kan spela en viktig roll i den fortsatta klimatomställningen av transportsektorn:

- ett transporteffektivt samhälle som en transportpolitisk princip,
- statlig medfinansiering av steg 1- och steg 2-åtgärder,
- tillträde till laddning,
- utvecklade krav på myndigheternas fartygsflotta,
- upphandling av hållbart flygbränsle för statens tjänsteresor med flyg.

Länsstyrelsens främsta invändningar är att:

- utredning utgått från att befintliga styrmedel beslutade fram till 1 mars 2022 kommer att gälla även fortsättningsvis och valt att låta ett fåtal styrmedel stå för en stor del av uppfyllelsen av transportsektorns klimatmål,
- det finns få förslag på åtgärder som kan genomföras på kort sikt 2023-2026,

Utgångspunkter och metod

Enligt uppdraget ska redovisningen omfatta åtgärder som bör genomföras 2023 – 2026 men flertalet styrmedelsförslag innebär fortsatta utredningar och energieffektiviseringar på längre sikt. Trots 24 förslag inom fyra olika åtgärdsområden bedömer Trafikanalys att förslagen ger en liten påverkan på 2030-målet. Mot bakgrund av de förändrade förutsättningarna är det centralt att de föreslagna åtgärderna kompletteras med fler åtgärder på kort sikt.

Länsstyrelsen skulle gärna se fler förslag som handlar om styrmedel och åtgärder som påverkar transportefterfrågan. Utredningen behöver kompletteras med fler åtgärder som gynnar ett mer transporteffektivt samhälle. Detta är också väl motiverat utifrån dagens situation med höga drivmedelspriser, osäker tillgång på hållbart producerade drivmedel och minskad reduktionsplikt.

Trafikanalys har valt att avgränsa bort styrmedel och åtgärder som faller inom ramen för den ordinarie infrastrukturplaneringsprocessen, exempelvis ombyggnation av befintlig infrastruktur eller byggande av ny infrastruktur och farledsutveckling. Länsstyrelsen ser det som en brist då transportinfrastruktur har en strukturerande effekt och stor påverkan på hela samhällsplaneringen. Den nationella planen för transportinfrastruktur och dess prioriteringar har ett stort inflytande på samhällsutvecklingen i Sverige och i länen. Planering av transportinfrastruktur, behov utifrån ett hållbart transportsystem och val av prioriteringar av transportsätt har ett starkt samband med möjligheten att nå ett transporteffektivt samhälle och en hållbar regional utveckling.

Trafikslagsövergripande förslag

I redovisningen utgår Trafikanalys från att reduktionsplikten genomförs som planerat, vilket skulle innebära att målen till 2030 skulle infrias. Nu gäller inte detta längre, vilket innebär förändrade förutsättningar och de åtgärder som föreslås måste ses i ljuset av detta. Länsstyrelsen beklagar att Trafikanalys valt att inte identifiera några alternativ för att sprida riskerna och öka robustheten i transportsektorns omställning. Detta trots att Trafikanalys framhåller risken med att låta ett fåtal styrmedel stå för en stor del av måluppfyllelsen. Vi föreslår att förslagen kompletteras med åtgärder som säkrar en måluppfyllelse.

Trafikanalys skriver att användning av biodrivmedel kan leda till konflikter och konkurrens med till exempel livsmedelsproduktionen. Länsstyrelsen saknar ett resonemang om huruvida biodrivmedlen kommer att räcka till alla kategorier fordon. Särskilt i ett kortare perspektiv och om det ska baseras på råvara från jord- och skogsbruk.

Länsstyrelsen saknar förslag till hur mer småskalig produktion av biodrivmedel kan gynnas och få bra förutsättningar.

Förslag som rör vägtrafiken

Trafikanalys föreslår förhandlingsöverenskommelser där kommuner, regioner och staten gemensamt vidtar åtgärder för att bidra till ett transporteffektivt samhälle. Trafikanalys skriver *att den statliga transportpolitiken har lång erfarenhet av att tillsätta förhandlingspersoner för att söka samlade paketlösningar på trafikutmaningar i våra storstadsområden. Det är ett angreppssätt som återkommande prövats och givit önskade resultat.* Fokus i dessa förhandlingar har varit bostäder och kollektivtrafik.

Plan- och bygglagen fastställer att mark ska användas till det som den är bäst lämpad för utifrån en rad allmänintressen utöver bostäder och transporter. Det är viktigt att eventuella avtal om markens utnyttjande tecknas med förbehåll för den offentlighetsrättsliga prövningen. Den formella prövningen behöver alltid ske förutsättningslöst och oberoende av vad avtalsparterna har kommit överens om.

Länsstyrelsen håller med om att vi behöver utveckla vårt arbetssätt så att alla aktörer, som på något sätt bidrar med att skapa eller tillgodose en transportefterfrågan, bidrar med sitt kunnande för att hitta långsiktigt hållbara lösningar i samhällsplaneringen som helhet.

Förslag rörande energieffektiva vägfordon

Länsstyrelsen ställer sig bakom Trafikanalys rekommendation att skyndsamt genomföra de åtgärder som tidigare presenteras i den så kallade Elektrifieringsstrategin (2021). Inte minst för att minska vägtrafikens utsläpp men också för att elektrifiering kan möjliggöra en succesiv utfasning av de förnybara drivmedel som inledningsvis behövs inom vägtrafiken, och därmed frigöras för att användas inom sjö- och luftfart där stora delar under överskådlig tid inte är möjliga att elektrifiera.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med klimat- och energistrateg Anna-Lena Lökvist Andersen som föredragande. I den slutliga handläggningen har också t f Samhällsbyggnadsdirektör Helena Remnerud, Landsbygdskdirektör Ulrika Lundberg och Tillväxtdirektör Anna Conzen medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.